

9 NOVAMBRA 2023 NY FIFIDIANANA FILOHA

“Bye bye” Rajoelina alohan’ny 9 septambra 2023

Ho tanterahana ny alakamisy 9 novambra 2023 ny fifidianana Filohampirenena fihodinana voalohany eto amintsika, ny alarobia 20 desambra ny fihodinana faha-2, araka ny novolavolain’ny Birao maharitra eo anivon’ny CENI, n any Vaomieram-pirenena Maheleotena misahana ny Fifidianana eto amintsika, navoakany omaly teny amin’ny foiben-toerany Alarobia Ivandry. Araka ny voalazan’izy ireo, efa nalefa any amin’ny governemanta io daty io, sy ny tetiandro mifanaraka amin’izany, ary efa nalefa nakana ny hevity ny HCC, na Fitsarana Avo momba ny Lalampianorenana koa. Araka ny voalazan’ny lalampianorenana, raha hirotsaka hofidiana ny filoha am-perinasa dia ny filoha Andry Rajoelina, tsy maintsy hametra-pialana izy 60 andro mialohan’io daty io, izany hoe: tsy maintsy hametra-pialana izy mialohan’ny 9 septambra 2023, ka ny filohan’ny Antenimierandoholona no hisolo azy, mandra-pandraisan’ny filoha vaovao ho voafidy ny toerany. I Herimanana Razafimahefa no hisolo azy, raha tsy hisy ny fiovana. Izany hoe “bye bye”, na veloma tsy hiverina ho filoha intsony Rajoelina mialoha io datin’ny

Ireo ao amin’ny birao maharitra ny CENI amin’izao fotoana.

9 septambra io, izany hoe: afaka 7 volana eo sisa, na 210 eo dia tsy hiverina amin’ny toerany intsony Rajoelina: filoha mpampijaly vahoaka, mpandainga, mpanao kobaka am-bava, mpivadibadi-dela lava,...

Isambilo

Hery Rajaonarimampianina

Higadona an-ta nindrazana anio amin’ny 3 ora tolakandro

Araka ny vaovao voaray dia higadona eto an-tanindrazana anio sabotsy 11 february 2023, ny filoha teo aloha Hery Rajaonarimampianina, rehefa nipepraka tany am-pitandranomasina taorian’ny nialàny teo amin’ny fitondrana ny taona 2018 vao vita ny fifamindram-pahefana teo aminy sy ny filoha Andry Rajoelina. Araka ny fanambanan’ny mpandrindra nasionalin’ny antoko HVM dia fandraisana am-panajana sy amin’ny fomba men-

Ny filoha teo aloha, Hery Rajaonarimampianina.

drika sy tsotra ary ampanetren-tena no hatao amin’ity filoha teo aloha ity. Araka ny programa napetraky ny antoko dia amin’ny 2 ora sy 30 minitra dia hisy ny fanentanana maro samihafa eny Andraharo. Aminy 3 ora ny fitsenana eny Ivato. Amin’ny 4 ora sy sasany ny fandraisana ity filoha teo aloha ity eny amin’ny foiben-toeran’ny HVM; aminy 5 ora kosa no handeha ny kabary hifandimbiasana.

Helisoa

48 taona lasa izay ny 11 february 1975

48 taona lasa izay ny 11 february 1975

Noresahina teto amin’ny Gazety Ny Valosoa Vaovao laharana faha-1398 ny nahazoan’ny Kolonely Ratsimandrava ny fahefana feno avy tany amin’ny Jeneraly Ramanantsoa nitondra ny firenena, ny 05 february 1975.

Tsy hiamboho adidy aho Mon “Général” hoy ny kolonely Richard Ratsimandrava, satria fantatro hoy izy, fa mila olona sahy sy vonona handray andraikitra ny fotoan-tsarotra dia-ivin’ny firenena amin’izao fotoana izao.

Ny Alarobia 05 february 1975 izany no nanao io fanambarana io, nandritran’ny fandraisampahefana sy fanolorana ireo minisitry niara-niasa taminy.

MATY NISY NITIFITRA NY KOLONELY RATSIMANDRAVA

Na dia efa filohampirenena aradalàna aza ny Kolonely Ratsimandrava dia mbola teny amin’ny minisitery an’ny atitany teny Anosy ihany no toerana niasany.

Ny alin’ny Talata 11 february 1975 dia nisy ny filazana tao amin’ny Radiompiarenena, nianjantsy ny vahoaka tsy hivoaka ny trano intsony ary ireo izay mbola mandehandeha tany ivelan’ny fonenany dia nantsoina hamonjy fodiana avokoa, dia

Ny kolonely Richard Ratsimandrava.

nambara ihany koa fa mihàtra eto amin’ny firenena ny fepetra amin’ny tany misy hotakotaka, noho izany dia tokony hihaino tsy tapaka ny Radiompiarenena, izay marihina f’efa nandefa feonkira somary malefaka sy malahelohelo sady tsy nijanona mandra-maraina.

Ny ampitso vao maraina 12 february 1975 dia ny Jeneraly Andriamahazo Gilles, no nambara tamin’ny vahoaka malagasy tao amin’ny Radiompiarenena, fa maty nisy namono teny Ambohitatovo ny Kolonely Ratsimandrava Filohampirenena ny alin’ny Talata 11 february 1975, rehefa avy niasa teny Anosy ary namonjy fodiana teny Anjohy, nisy zandary roa mpiambina ny Kolonely Ratsi-

mandrava maty niaraka taminy, dia ireo “Gendarme Principal de deuxième Classe” Rakotoari-soa Bernard sy Rabotovo. Nambaran’ny Jeneraly Andriamahazo fa mihàtra ny fisaonampirenena ary fandevenana mendrikaja, no hatao ho an’ny Kolonely Ratsimandrava sy ireo mpiambina azy.

NIJORO NY KOMITIMPITONDRA MIARAMILA

Fa anisan’ny zava-dehibe nambaran’ny Jeneraly Andriamahazo ihany koa ny fijoroan’ny “Komitimpitondrana miaramila” (Directoire Militaire), ka izy no filoha, 18 ireo mpikambana, manamboninahitra avy ao amin’ny tafika sy zandarimaria no nan-

drafitra azy io ary voasolotena tao avokoa ireo faritany enina. Ny komitimpitondrana miaramila, no ambaratongampahefana ambony indrindra teto amin’ny firenena nanomboka tamin’io tamin’izany, ireo minisitry tao anatin’ny governemantan’ny Kolonely Ratsimandrava dia mbola nanohy ny asany hatrany.

Ny komitimpitondrana miaramila no nampanao ny fitsarana ireo voarohirohy tamin’ny famonoana ny filohampirenena, naharitra volana vitsivitsy ny fotoampitsaranana, kanefa dia afa-maina avokoa ireo voampanga, fa “Frs” telo lahy izay niaraka tamin’i Zimbo, ilay “Frs”maty teny Ambohitatovo ihany no voasazy nigadra 5 taona dia: Boto sy Maurice Alphonse, ary Laza Petit Jean. Ny Capitaine de Fregate Didier Ratsiraka dia tsy tao anatin’ny Governemanta Ratsimandrava, fa ny fijoroan’ny Komitimpitondrana miaramila taorian’ny famonoana ny kolonely Ratsimandrava, no fomba niverenany teo amin’ny sehatra politika, satria nisy ny fifampifidianana tao amin’io komitimpitondrana miaramila io, ka ny Capitaine de Fregate Didier Ratsiraka no voafidy ho filohampirenena, napetraka teo amin’ny fitondrana izy ny Ala-

Ny Valosoa sy fakafaka

Ny tsy fahamarinana manjaka, no mampikorosy firenena toy izao

Mitsingerina amin’ity andro ity ny faha-48 taona namonoan’ireo fahavalom-pirenena ny kolonely Ratsimandrava Richard, enina andro monja nitondran’ny firenena, ny 11 february 1975. Mazava loatra, fa misy sokajin’olona, ary olom-bitsy ireo, tsy mahazaka ny fomba fiasany mahitsy ary te-hanandratra marina ny vahoaka malagasy sy ny firenena. Hoan’izay nahalala, dia tsy nialasala mihitsy ny tenany, tamin’izy tomponandraikitra, ny namaky bant-silana ny tetika maloto nangoronan-karena teto amin’ity firenena ity nataon’ireo olom-bitsy ireo. Nanam-piniavana ny hametraka ny fahamarinana, indrindra teo amin’ny lafiny fitantanam-pirenena, ny tenany na izy tamin’ny toeran’ny minisitry na izy tsy niamboho adidy nandray ny andraikitra ny filohampirenena. Very olomanga tamin’izay andron’ny 11 february izay ny vahoaka malagasy.

48 taona aty aoriana, mbola tsy tafapetraka ny tsy fahamarinana eo amin’ny lafiny-pitantanana izay miseho amin’ny sehatra sy endrika maro samihafa. Ao anaty fahalovana tanteraka ny firenena ary zary voahitsakitsaka ny rariny sy hitsiny. Mipoitra eto avokoa ankehitriny ny endrika ratsy rehetra tsy fahita tany aloha tany. Rehefa manara-baovao sy mamakafaka, dia hahatsapa fa miha-rakotra tambazotran’na “mafia” ny sehatra samihafa misandrahaka iainana eto amin’ny firenena. Ireo no miezaka ny mifehy ny fiainam-pirenena sy ny fiainam-piarahamonina eto. Mangeja mangina na an-tsokosoko miafina ny fiainan’ny vahoaka malagasy izany ary mamaritra ny lasin-tsainy.

Nisarika ny sain’ny maro ny nandre ny laharan’i Madagasikara amin’ny resaka famotsiam-bola sy ny famatsiam-bola ny asa fampihorohoroana. Ratsy toerana ny firenentsika ary mbola aorian’i Mozambika sy Repoblika Demôkratikan’i Kongo na RDC. Voalaza fa niha-nitombo ny fidiran’ny vola tsy mazava niditra an-tsokosoko teto Madagasikara tamin’ny taona 2022, raha niohatra ny tamin’ny 2021. Mbola misy aza ny fanahian’ny maro ny amin’ny mety hitomboan’izany amin’izao resaka fifidianana hoavy izao. Tsy fahamarinana misy eto amin’ny firenena izany. Santionany ihany izany, fa maro ny tranga amin’izany ho amin’ny resaka tombontsoa manokana, na amin’izay tanjona tiana hokendrena hahazoana toerana eo amin’ny fitantanam-pirenena mba hangoronan-karena. Mazava loatra, fa ny sarambagem-bahoaka hatrany no mifafa kiho sy mizaka ny vokatr’izany, ka mampahantra azy hatrany.

Tsy hita mazava sy tsy tsapa hanam-piniavana hampanjaka ny fahamarinana marina eto amin’ity firenena ity ny fitondrana Rajoelina ankehitriny mitantana ny firenena ity. Efa niseho izany tato anatin’ny taona maromaro farany, ary mbola ahiana aza ny hitohizan’izany raha mitodika eo amin’ny lafiny fanomanana ny fifidianana. Manaporofo izany ireo nambaran’ny antoko mpanohitra izay tsy matoky ny momba ireo rantsa-mangaika misahana ny fanomanana sy ny fikarakarana izany, sy ny mahakasika rehetra ny amin’izay fifidianana izay. Ny tsy fahamarinana tsy mampandroso firenena, no vao mainka manapotika azy aza.

Sôh’son

hady 15 Jona 1975.

Nandray andraikitra ireo Manamboninahitra tao anatin’ny Komitimpitondrana miaramila, nandamina ny firenena tamin’ny taona 1975, izay iray monja no manankitana, fa manambokotra avokoa ireo 17 sisa, tsy mba toy izany ny komitimpitondrana miaramila, izay nomen’ny Filoha Ravalomanana ny fahefana feno tamin’ny 17 Martsa 2009, izay marihina f’ireo manankintana sady ireo ambony laharana indrindra, kanefa dia niamboho adidy tsotra izao ary nanome ny fahefana ny Filoha

amin’izao fotoana izao, anisan’ny fototry ny faharavan’ny firenena ny fihetsik’ireo “manankitana” ireo.

Maty nisy namono ny Kolonely Ratsimandrava ny 11 february 1975, tsy mbola fantatra izay tompon’andraikitra tamin’ny famonoana azy, fa ny gaboraraka sy ny fanaparampahefana ataon’ny fitondrana ankehitriny dia ahafahana milaza, fa mamono ny fitivantandrazana izay tokony hotahafina avy tany amin’ny Kolonely ireo mpitondra madiva ho lany daty ireo.

Ny Valosoa